

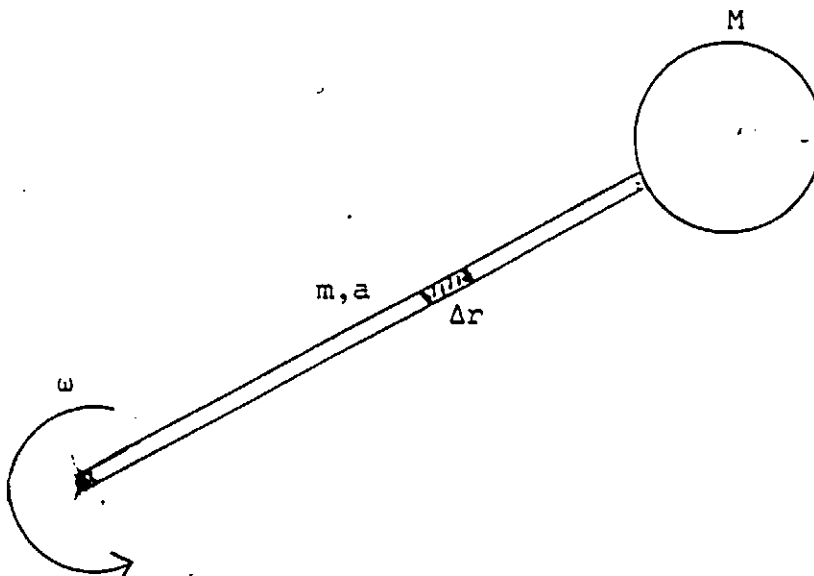
Faglig kontakt: Hans Kolbenstvedt
Telefon: 920411 app. 113

EKSAMEN I FAG 76530 MEKANIKK FOR AVD. VII
Fredag 19. desember 1986
Tid: 0900 - 1400

Tillatte hjelpemidler: Regnestav og logaritmetabeller.
Lommekalkulator.
Rottman: Mathematische Formelsammlung.
Jahren og Knutsen: Matematisk formelsamling.

Oppgave 1.

En kule med masse M er festet til enden av en jevntykk snor med masse m og lengde a . Kulens radius er neglisjerbar i forhold til a . Snoren med kulen svinges rundt i horisontalplanet med konstant vinkelhastighet ω . (sml. sleggekast)

a) Kan du ved å studere et lite element Δr av snoren forklare hvorfor snorstrekket S må avhenge av avstanden r fra bevegelsens sentrum?

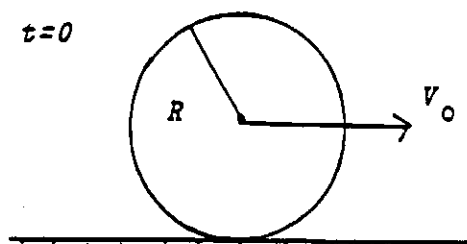
Vis at endringen i snorstrekket over Δr er gitt ved

$$\Delta S = - \frac{m\omega^2}{a} r \Delta r$$

b) Bestem $S(r)$ ved å integrere ligningen ovenfor. Hvilken grensebetingelse må du benytte? Kontroller resultatet for $m \ll M$. Hvor blir snorstrekket størst og hva blir dette største snorstrekket?

Oppgave 2.

En kule med masse M og radius R er plassert på et plant underlag. Ved tiden $t=0$ settes kule i rotasjonsfri bevegelse med lineær hastighet V_0 (mulig i f.eks. bowling eller biljard).

På grunn av friksjonen mellom kule og underlag, vil kule etter hvert få en rotasjon i tillegg til skli-bevegelsen. Anta her at friksjonskoeffisienten har den konstante verdien μ og at tyngdens akselerasjon er g .

- a) Still opp ligningene som bestemmer kulens lineære bevegelse og dens rotasjonsbevegelse. Finn den lineære hastighet V og vinkelhastigheten ω som funksjoner av tiden. Skisser V og størrelsen $R\omega$ som funksjoner av tiden.
- b) Hva er betingelsen for at kule skal utføre en ren rullebevegelse? Etter hvilken tid t_1 vil dette inntreffe? Hva blir kulens rullehastighet V_1 ? Hvilken brøkdel av kulens opprinnelige kinetiske energi er gått tapt når den rene rullebevegelse inntreffer?

Gitt: Trehetsmomentet av en kule om en akse gjennom sentrum:

$$I = \frac{2}{5} MR^2$$